

UNA POLÍTICA I UNA DOCTRINA

¿Quin diari, quin dels partits polítics afectes a Catalunya no ha establert, un dia o altre, els guanys obtinguts pel moviment, de l'*Oda a la Pàtria* ençà? El cofoiament ha fet, però, que alguns s'excedissin en establir el balanç, i, exaltada la imaginació, han arribat a confondre les cabanes amb castells i els parracs penjats dalt els pallers amb banderes de triomf. Em prenc la llibertat, en la diada commemorativa d'avui, de remarcar que, ara i per ara, i al cap de dos anys de pretesa revolució, Catalunya no s'ha recobrat encara espiritualment i que la fervor patriòtica necessària per a realitzar la «revolució de fons», això és, la Idea Catalana, per la qual (no us alarmeu, minyons de la darrera lleva literària!) totes les coses han d'ésser instaurades en Catalunya, no lliga, per consentiment democràtic, els catalans d'avui en una aspiració comuna.

No sóc sol a compartir el criteri que el Catalanisme és, ultra una política, una doctrina. La seva «emoció» inicial, ¿no es deu, per ventura, a la fusió de ço que pertany, moralment, a l'home, amb ço que volem que sigui la Pàtria? L'equivalència per substitució de: la creença, l'amor, la joia, la coneixença, l'esperança, l'afecció per la llibertat característiques del deler individual amb el deler col·lectiu que ha valorat el moviment, ha permès l'adhesió al Catalanisme dels més bells esperits del país a partir de l'alba de la Renaixença. El desencís actual de molts d'aquests idealistes, ¿no es deu precisament a l'error radical dels governants d'avui d'haver-se desentès de les consignes morals que enfervoreixen en el comú?

Si admetem, doncs, aquesta interpretació del nostre moviment —a la qual deu tota la seva força— quan sentim debatre al voltant nostre si Aquest, Aquell o Aquell Altre «han traït», em costa d'abstenir-me de cridar a tot vent que tots *o hem traït o hem omès*. Des del punt de vista idealista, qualsevol manquement a l'ètica inclosa en el moviment és o una omissió o una deserció. Qui subordina la Pàtria al partit traïx; qui, a l'hora d'assentar els fonaments, ha predicat —i practicat— la desunió, sigui el que sigui el pretext, és deslleial. Deserta, i és infidel, el demagog; ha traït el qui ocupa llocs indeguts als escalafons democràtics, el qui cobra d'una corporació pública per un càrrec que no exerceix.

El Catalanisme nat de la Renaixença deu la seva força i el seu prestigi a la seva decisió moral. Crec, doncs, que l'esforç dels idealistes d'avui ha d'ésser d'endegar el retorn a aquesta noble dretura amb el fi de preparar les ments i les voluntats per a quan arribarà l'hora de la veritable revolució, en la qual, ho repetiré de nou, totes les coses de la pàtria seran instaurades en Catalunya, i pel Catalanisme en tant que adoctrina amb normes i preceptes de

convivència social i humana.

J. V. Foix

[24-VIII-1933]